

ARAŞTIRMA

F.Ü.Sağ.Bil.Tıp Derg.
2012; 26 (1): 21- 26
http://www.fusabil.org

Feyza SEVİNDİK¹
Fatoş UNCU²
Dilek GÜNEŞ DAĞ²

¹Bitlis Eren Üniversitesi,
Sağlık Yüksek Okulu,
Sosyal Hizmetler,
Bitlis, TÜRKİYE

²Fırat Üniversitesi,
Sağlık Yüksekokulu,
Hemşirelik Bölümü,
Elazığ, TÜRKİYE

Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinin Duygusal Zeka Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi

Amaç: Araştırma, sağlık yüksekokulu öğrencilerinin duygusal zeka düzeylerini ve duygusal zeka düzeylerini etkileyen faktörleri belirlemek amacıyla tanımlayıcı olarak planlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Araştırmanın verileri sosyo demografik özellikleri içeren anket formu ve Bar On EQ-i Duygusal Zeka Ölçeği ile elde edilmiştir. Araştırmaya 325 sağlık yüksekokulu öğrencisi katılmıştır. Araştırmanın verileri yüzdeler, ortalama, t testi ve varyans analizi kullanılarak değerlendirilmiştir.

Bulgular: Araştırma grubunun yaş ortalamasının 21.52 ±1.80 olduğu, öğrencilerin %32.0'sinin ikinci sınıfta öğrenim gördüğü, %80.0'inin kız öğrenci olduğu, %60.9'unun hemşirelik bölümünde okuduğu belirlenmiştir. Cinsiyet ile duygusal zeka düzeyi arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmıştır (p=0.003). Kız öğrencilerin duygusal zeka ölçeği puanı erkek öğrencilerden yüksektir (p<0.05). 20 yaş ve altındaki öğrencilerin duygusal zeka puanları 194.6±34.8, 23 yaş ve üzeri öğrencilerin 203.0±34.7'dir (p> 0.05). Birinci sınıf öğrencilerinin duygusal zeka puan ortalamaları 192.7±33.8, ikinci sınıf öğrencilerinin ise 208.4±39.8'dir (p>0.05). Kendisini "konuşkan-girişken" olarak tanımlayan öğrencilerin duygusal zeka ölçeği puan ortalaması 212.6±32.3, içe dönük olarak tanımlayanların ise 192.6 ±38.0'dır (p<0.05).

Sonuç: Sağlık yüksekokulu öğrencilerine duygusal zekanın gelişimini destekleyen eğitim ve danışmanlık programları oluşturulması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Duygusal zeka; hemşirelik; ebellek.

The Investigation of Emotional Intelligence in Health School Students to Some Variables

Objective: This descriptive study was planned to determine the emotional intelligence of Health School students.

Material and Methods: Data was collected by using questionnaire for social-demographic characteristics and Bar On EQ-NED. Study was done in 325 students. The data were evaluated by means, percentages, t testing and variance analysis.

Results: 21.5 ± 1.8 is the average age of the research group, 32.0 % of the students' learning in the classroom to give it deems the second, 80.0 % 'scroll that female students, 60.9 %' of flour were read in nursing. Sex with a statistically significant difference was found between the level of emotional intelligence (p < 0.05). 'Girl students' emotional intelligence scale scores were higher than male students. Emotional intelligence scores of students age 20 and under is 194.6±34.8, students over and 23 age is 203.0±34.7 (p> 0.05). Emotional intelligence scores of the freshmen is 192.7±33.8, second grade students is 208.4±39.8 (p>0.05). Itself "talkative-enterprising" identifies the scale and sub-components of emotional intelligence of students received the highest scores and found significant difference between groups (p< 0.05).

Conclusions: Education and consultation programmed supporting development of emotional intelligence of health school students could be suggested.

Key Words: Emotional Intelligence; nursing; midwifery.

Geliş Tarihi :16.04.2012
Kabul Tarihi :04.07.2012

Yazışma Adresi Correspondence

Feyza SEVİNDİK
Bitlis Eren Üniversitesi,
Sağlık Yüksek Okulu,
Sosyal Hizmetler
Bitlis-TÜRKİYE

feyzasevindik@hotmail.com

Giriş

Duygusal zeka kavramı ilk kez Peter Salovey ve John Mayer tarafından bireylerin, kendisinin ve diğer kişilerin duygularını anlayabilmesi, bunlar arasında seçim yapabilmesi ve duygularıyla başa çıkması olarak tanımlanmıştır (1, 2). Goleman (3) ise duygusal zekâyı "kişinin kendi duygularını anlaması, başkalarının duygularına empati beslemesi ve yaşamı zenginleştirecek biçimde düzenlemesi" şeklinde tanımlayarak, duygusal zekanın bilişsel zekadan daha önemli olduğunu vurgulamıştır.

Duygusal zeka kavramı, bireyin yaşamdaki başarısını büyük ölçüde belirleyen bir beceriler bütünü olarak ele alınmaktadır. Başarı, sözü ile kastedilen ise, yalnızca statü, kariyer ve zenginlik değildir. Bireyin kendisini iyi hissetmesi, başkalarıyla iyi ilişkiler kurabilmesi, yaşadığı hayattan memnun olması ve keyif alması da yaşamda başarıyı belirleyen faktörler olarak ön plana çıkmaktadır (1, 2).

Hemşirelikte duygusal zekanın değerlendirilmesi ve geliştirilmesi önemlidir. Namdar ve ark. (4), hemşirelik öğrencilerinde duygusal zeka ve sosyodemografik özelliklerin ilişkisinin araştırıldığı çalışmalarında, duygusal zeka ile iş yeri takım çalışması, iş verimliliğinde artma, daha etkili kişiler arası etkileşim, azalmış stres arasında ilişki olduğunu belirtmişlerdir. Bu nedenle karmaşık klinik ortamları yönetebilecek ve modern sağlık sistemlerinde hastaların ihtiyaçlarına cevap verebilecek, hastalarla iletişimi iyi, onların duygularını anlayan hemşirelere ihtiyaç vardır.

Duygusal zekası gelişmiş hemşireler yaşamdan doyum alan, hedeflerine ulaşabilen, değişen koşullara uyum sağlayabilen ruhsal yönden sağlıklı bireylerdir. Ayrıca hasta ya da sağlıklı bireylerle çalışırken onların yalnızca fizyolojik gereksinimlerine değil duygusal gereksinimlerine de duyarlı olan ve uygun yaklaşımlarda bulunabilen hemşireler hasta bakım kalitesini de arttıracaktır (5- 7).

Üniversite öğrencilerinin duygusal zekalarının değerlendirilmesi önemlidir. Çünkü üniversite hayatı sosyal ve kişiler arası ilişkileri yüksek oranda etkilemektedir. Bu dönemde gelişebilecek psikolojik bozukluklar öğrencilerin sosyal ve akademik başarılarının azalmasına yol açacaktır. Bu nedenle öğrencide uyum ve akademik başarılarının belirlenmesinde duygusal zekanın değerlendirilmesi önemlidir (4). Yüksek duygusal zekaya sahip hemşirelerin yetiştirilmesinde hemşirelik eğitimi çok büyük bir önem taşımaktadır. Duygusal zeka, bilişsel zekadan farklı olarak öğrenilen, geliştirilebilen bir zeka türüdür. Bu açıdan bakıldığında insan ilişkilerinin son derece önemli olduğu hemşirelik mesleğini seçen öğrencilerin henüz mesleğe atılmadan eğitimleri sürerken duygusal zekalarının gelişmiş olması bunun için de gerekli çalışmaların yapılarak, hemşirelik eğitim programlarının duygusal zekayı geliştirecek şekilde düzenlenmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Böylece duygularını tanıyan, yöneten, kendini motive edebilen, empati gücü yüksek, ilişkilerini kontrol edebilen dolayısı ile sorunlarıyla etkin baş edebilen, çevresi ile anlamlı ilişkiler kurabilen, kendisini gerçekleştirebilen hemşirelerin hem kendi ruh sağlıklarını koruyabilecekleri hem de hastalara bakım verirken bu becerileri kullanarak ve öğretmek toplumun ruh sağlığını korumaya katkıda bulunabilecekleri düşünülmektedir (1, 2, 8).

Hemşirelik öğrencilerinin duygusal zeka düzeylerinin değerlendirilmesi son derece karmaşık ve çok yönlü olan hemşirelik mesleği üyelerinin bu konudaki gereksinimlerinin belirlenmesi ve duygusal zekayı geliştirmeye yönelik eğitim programlarının oluşturulması açısından önem taşımaktadır. Bu çalışma bir üniversitesinin Sağlık Yüksekokulu öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri ve etkileyen faktörleri belirlemek amacı ile yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem

Tanımlayıcı nitelikteki bu çalışmanın evrenini, 2010-2011 eğitim-öğretim yılında bir üniversitenin Sağlık

Yüksekokulunda öğrenim gören ebelik, hemşirelik ve sağlık memurluğu öğrencileri oluşturmuştur. Örneklem seçimine gidilmemiş, çalışmanın yapıldığı tarihlerde öğrenimine devam eden ve anketi doldurmayı kabul eden 325 öğrenci çalışmaya dahil edilmiştir.

Verilerin toplanmasında, araştırmacı tarafından benzer çalışmalardan yararlanarak literatür bilgisine uygun olarak hazırlanmış öğrencilerin sosyodemografik özelliklerini içeren sorulardan oluşan anket formu ile Bar On EQ-i duygusal zekâ ölçeği kullanılmıştır (1- 4). BarOn EQ-i duygusal zekâ ölçeği BarOn EQ-i, Dr. Reuven Bar-On'un 1997 yılında geliştirdiği, duygusal zekâ boyutlarını ölçen 133 maddelik, 1'den 5'e doğru artan derecelendirme ölçeğine göre yanıtlanan bir kâğıt-kalem testidir. Ölçeğin Türkçe versiyonu Aslan ve Mumcuoğlu tarafından 2003 yılında 88 maddeye indirgenerek geliştirilmiştir (9). On beş duygusal zekâ boyutunun gruplandırıldığı beş ana boyutu bulunmaktadır: kişilerarası ilişkiler, kişisel farkındalık, stres yönetimi, uyum yeteneği ve genel ruh hali. Ölçekte bu başlıklar kullanılmıştır. Bar On EQ-i için bir aydan dört aya uzanan test-tekrar test değerleri 0.78 ile 0.92 ve 0.55 ile 0.82 arasında değişmektedir. Bu bulgular BarOn EQ-i'nin güvenilir bir gereç olduğu tezini desteklemekte, duygusal ve sosyal işleyişteki değişikliklere duyarlı olduğunu ileri sürmektedir. Ölçekten alınan puanın artması duygusal zekanın yükseldiğini göstermektedir. Anket, öğrencilere ders saatlerinde derse başlamadan önce, dersin sorumlusu öğretim elemanından izin alınarak dağıtılmış, ölçekle ilgili açıklamalar yapılarak ve öğrencilerin soruları cevaplanarak doldurtulmuştur. Ortalama doldurma süresi 35 dakikadır.

Araştırmanın yürütülmesinde, öğrencilerden gerekli izin alınıp öğrencilere araştırmanın önemi anlatılarak öğrencilerin gönüllü katılımları sağlanmıştır. Araştırma verilerinin istatistiksel analizi bilgisayar programı kullanılarak yapılmıştır. Araştırmada bağımsız değişkenler, duygusal zeka ölçeği ve alt grup puanlarının karşılaştırılmasında iki ortalama arasındaki farkın önemlilik testi ve varyans analizi kullanılmıştır. Bağımsız değişkenlerin duygusal zeka ölçeği ve alt gruplarına etkisi ikiden fazla gruplarda varyans analizi, ikili gruplarda t testi ile değerlendirilip, tanımlayıcı özellikler yüzdelik olarak gösterilmiştir.

Bulgular

Öğrencilerin sosyodemografik özellikleri incelendiğinde; grubun yaş ortalamasının 21.5 ±1.8 olduğu, öğrencilerin %32.0'inin ikinci sınıfta öğrenim gördüğü, %80.0'inin kız öğrenci olduğu, %60.9'unun hemşirelik bölümünde okuduğu belirlenmiştir. Ayrıca araştırma kapsamına alınan öğrencilerin % 45.0'inin babalarının ortaokul mezunu olduğu, %44.9'unun annesinin ise okur yazar olduğu görülmektedir. Öğrencilerin %58.8'i aylık gelirlerinin giderlerine eşit olduğunu belirtmişlerdir (Tablo 1).

Tablo 2'de cinsiyet ve duygusal zeka ölçeğine ilişkin sonuçlar verilmiştir. Kız öğrencilerin duygusal zeka ölçeği

puan ortalamaları 212.5 ± 41.0 , erkek öğrencilerin 197.2 ± 36.6 'dır. Cinsiyet ile duygusal zeka düzeyi arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmıştır ($p < 0.05$). Aynı zamanda kız öğrencilerin duygusal zeka alt grup puan ortalamaları da yüksek bulunmuş ve kişiler arası ilişki, genel ruh hali, uyum yeteneği alt boyutlarında gruplar arasındaki bu farklılık anlamlı bulunmuştur ($p < 0.05$).

Tablo 3'te araştırma kapsamına alınan öğrencilerin yaş gruplarına göre duygusal zeka ölçeği ve bazı alt gruplarının puan dağılımları verilmiştir. 20 yaş ve altındaki öğrencilerin duygusal zeka puanları düşük bulunmuş (194.6 ± 34.8) ve gruplar arasındaki bu farklılık anlamlı değildir ($p > 0.005$).

Tablo 4'te sınıflara göre duygusal zeka ortalamaları incelendiğinde en düşük ortalamaların birinci sınıfta (192.7 ± 33.8), en yüksek ortalamaların ise (208.4 ± 39.8) ikinci sınıfta olduğu görülmektedir. Sınıflara göre duygusal zeka puan ortalamaları arasında anlamlılık olup olmadığına ilişkin yapılan ileri analizde ikinci sınıf öğrencilerinin duygusal zeka puanlarının anlamlı olarak

yüksek olduğu bulunmuştur. Duygusal zeka ölçeği alt gruplarından "stres yönetiminde en düşük ortalama dördüncü sınıfta (35.0 ± 8.1), en yüksek ortalama ikinci sınıftadır (38.2 ± 7.0). Sınıflar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0.05$).

Tablo 5'te araştırma kapsamına alınan öğrencilerin kendi kişiliklerini tanımlamalarına göre duygusal zeka ölçeği ve alt bileşenlerinin puan ortalamalarının dağılımları verilmiştir. Kendisini "konuşkan-girişken" olarak tanımlayan öğrencilerin duygusal zeka ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları 212.6 ± 32.3 , "içe dönük" olarak tanımlayan öğrencilerin ise puan ortalamaları 192.6 ± 38.0 bulunmuştur ($p < 0.05$). Aynı şekilde kendisini konuşkan-girişken olarak tanımlayan öğrencilerin duygusal zeka ölçeği alt boyutu 'kişisel farkındalık' puanı 69.9 ± 12.9 , içe dönük olarak tanımlayan öğrencilerin puanı ise 63.3 ± 15.2 'dir ($p < 0.05$).

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin anne ve babalarının eğitim düzeyi, okudukları ilde barındıkları yer, anne çalışma durumu, sosyo-ekonomik durum, baba mesleği, anne baba tutumu ile duygusal zeka ölçeği ve alt grupları arasında anlamlılık bulunmamıştır ($p > 0.05$).

Tablo 1. Araştırma Kapsamına Alınan Öğrencilerin Bazı Sosyo-Demografik Özellikleri.

Sosyodemografik Özellikler	n	%
Yaş		
20 ve altı	102	31.4
21-22yaş	131	40.3
23 ve üzeri	92	28.3
Cinsiyet		
Kız	260	80.0
Erkek	65	20.0
Okunulan Bölüm		
Hemşirelik	198	60.9
Ebelik	107	32.9
Sağlık Memurluğu	20	6.2
Baba Eğitim Durumu		
Okur yazar	45	13.8
İlkokul	134	41.2
Ortaokul	146	45.0
Anne Eğitim Durumu		
Okur yazar	146	44.9
İlkokul	143	44.0
Ortaokul	36	11.1
Gelir Durumunuz		
Geliri giderinden az	104	32.0
Geliri giderine eşit	191	58.8
Geliri giderinden fazla	30	9.2

Tablo 2. Araştırma Kapsamına Alınan Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Duygusal Zeka Ölçeği ve Alt Gruplarının Puan Ortalamalarının Dağılımı.

Duygusal Zeka Ölçeği ve Alt Grupları	CİNSİYET		Test	p
	Kadın ort±SS	Erkek ort ±SS		
Duygusal zeka ölçeği puanı	212.5±41.0	197.2±36.6	t=-2.943	p=0.003
Kişisel Farkındalık	69.0±16.1	65.4±14.5	t=1.743	p=0.082
Kişiler Arası İlişkiler	39.6±10.3	35.6±10.2	t=-2.827	p=0.005
Genel Ruh Hali	28.1±7.3	25.6±6.7	t=-2.619	p=0.009
Uyum Yeteneği	38.1±7.3	35.0±7.3	t=-3.068	p=0.002
Stres Yönetimi	37.2±7.0	36.5±7.4	t=-0.738	p=0.461

Tablo 3. Araştırma Kapsamına Alınan Öğrencilerin Yaş Gruplarına Göre Duygusal Zeka Ölçeği ve Bazı Alt Gruplarının Puan Dağılımı.

Duygusal Zeka Ölçeği ve Bazı Alt Grupları	YAŞ GRUPLARI			p
	20 ve altı ort ±SS	21-22 yaş ort±SS	23 ve üzeri ort ±SS	
Duygusal Zeka Ölçeği	194.6±34.8	202.2±38.9	203.0±34.7	p = 0.237
Kişisel farkındalık	63.2±15.8	67.4±14.9	67.3±13.8	p = 0.079
Kişiler arası ilişkiler	35.4±10.4	37.1±11.2	36.5±9.1	p = 0.486
Genel ruh hali	25.7±6.6	26.4±7.0	26.0±7.0	p = 0.693
Uyum Yeteneği	36.5±6.8	35.5±7.4	34.7±7.9	p=0.230
Stres Yönetimi	37.0±7.2	37.0±7.2	35.7±7.7	p=0.375

Tablo 4. Araştırma Kapsamına Alınan Öğrencilerin Okudukları Sınıflara Göre Duygusal Zeka Ölçeği Toplamı ile Alt Bileşenleri Puan Ortalamalarının Dağılımı.

Duygusal Zeka Ölçeği ve Bazı Alt Grupları	Okudukları Sınıf				p
	1.Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf	4. Sınıf	
Duygusal Zeka Ölçeği	192.7±33.8*	208.4±39.8*	198.6±35.5	196.8±38.8	p=0.052
Kişisel farkındalık	64.9±11.8	68.6±15.6	65.9±14.9	64.3±15.5	p=0.201
Kişiler arası ilişkiler	35.2±8.3	38.3±11.9	35.2±9.8	36.1±9.7	p=0.159
Genel ruh hali	24.9±5.8	26.9±7.5	25.0±6.6	26.6±6.7	p=0.137
Uyum Yeteneği	33.9±7.2	36.8±7.3	35.6±7.4	35.1±7.4	p=0.131
Stres Yönetimi	35.3±8.0*	38.2±7.0*°	37.3±5.8°	35.0±8.1*°	p=0.009

*°LSD testi ile anlamlılığın olduğu gruplar

Tablo 5. Araştırma Kapsamına Alınan Öğrencilerin Kendi Kişiliklerini Tanımlamalarına Göre Duygusal Zeka Ölçeği Toplamı ile Alt Bileşenleri Puan Ortalamalarının Dağılımı.

Duygusal Zeka Ölçeği ve Bazı Alt Grupları	Kişilik Özellikleri				p
	Konuşkan-girişken	Sessiz-sakin	Duygusal-alıngan	İçe dönük	
Duygusal Zeka Ölçeği	212.6±32.3**	207.4±35.2*	196.3±41.7°	192.6±32.0*	p=0.003
Kişisel farkındalık	69.9±12.9*	69.4±15.3**	64.5±14.2°	63.3±15.2*	p=0.006
Kişiler arası ilişkiler	37.8±10.0	37.7±18.9	36.3±12.4	35.1±10.1	p=0.235
Genel ruh hali	28.6±7.6**	27.3±5.9*	25.3±7.7°	24.6±6.3*	p=0.001
Uyum Yeteneği	33.9±7.2	36.3±6.7	35.4±8.1	37.1±7.5	p=0.158
Stres Yönetimi	39.1±6.3	36.1±6.9	36.5±7.5	36.0±7.8	p=0.075

**LSD testi ile anlamlılığın olduğu gruplar

Tartışma

Bu araştırma Fırat Üniversitesi Elazığ Sağlık Yüksekokulu'nda öğrenim gören ebelik, hemşirelik ve sağlık memurluğu öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri ve ilişkili etmenlerin saptanması amacıyla yapılmıştır. Araştırma kapsamındaki grubun yaş ortalamasının 21.52 ±1.80 olduğu, öğrencilerin % 32.0'sinin ikinci sınıfta öğrenim gördüğü, %80.0'inin kız öğrenci olduğu, % 60.9'unun hemşirelik bölümünde okuduğu belirlenmiştir. Ayrıca araştırma kapsamına alınan öğrencilerin % 45.0'inin babalarının ortaokul mezunu olduğu, % 44.9'unun annesinin ise okur yazar olduğu görülmektedir. Öğrencilerin % 58.8'i aylık gelirlerinin giderlerine eşit olduğu belirlenmiştir.

Araştırmada duygusal zeka düzeyleri ile cinsiyet arasında anlamlı farklılık saptanmıştır. Kız öğrencileri duygusal zeka puan ortalamaları erkek öğrencilerden yüksek çıkmıştır. Literatürde bu konuda farklı sonuçlar saptanmıştır. Girgin'in (10) üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı çalışmada cinsiyetle duygusal zeka düzeyi arasında anlamlı farklılık saptanmamıştır (10). Katyal ve Awasthi'nin (11) yaptıkları çalışmada duygusal zeka düzeyi ile cinsiyet arasındaki ilişkide kadınların erkeklerden daha şanslı olduğu saptanmıştır. Acar'ın (2) ve İşmen'in (12) çalışmalarında duygusal zeka ile cinsiyet arasında anlamlı farklılık saptanmamıştır. Kız öğrencilerde duygusal zekanın yüksek olması, duygularını daha rahat ifade ettiklerini, karşısındaki kişilerin duygularını anlamada daha profesyonel olduklarını düşündürmektedir.

Duygusal zeka ve yaş değerlendirilmesinde; 20 yaş ve altındaki öğrencilerin duygusal zeka puanları, 23 yaş ve üzeri öğrencilerin puanlarından daha düşüktür (p>0.05). Harrod ve Scheer (13) ile İşmen'in (12) çalışmasında da sonuçlar benzer bulunmuştur. Yaş ilerledikçe kazanılan deneyimle beraber duygusal zeka puanı artmaktadır.

Sınıflara göre duygusal zeka düzeyleri incelendiğinde birinci sınıfta okuyan öğrencilerin duygusal zeka ve stres yönetimi alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları ikinci sınıf öğrencilerinden düşüktür (p<0.05). Sonuçlarımız Benson ve ark. (7) çalışması ile benzerdir. Bu sonuçlardan yola çıkarak, öğrencilerin birinci sınıfta yabancı bir ortamla karşılaşmış belirsizlik yaşadıkları, üst sınıflarda ise bu belirsizleri netleştirdikleri söylenebilir. Dördüncü sınıfta okuyan öğrencilerin stres yönetimi alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları ikinci ve üçüncü sınıf öğrencilerinden düşüktür (p<0.05). Son sınıfa gelen öğrencilerin mezuniyet durumları, işe girebilmek için hazırladıkları sınavlar, artan gelecek endişesi ve bu stresörlerle baş edememe stres yönetimi puanlarının düşmesine yol açmış olabilir.

Kendisini içe dönük olarak tanımlayan öğrencilerin duygusal zeka puan ortalamaları ile kişisel farkındalık ve genel ruh hali puan ortalamaları kendisini girişken konuşkan ve sessiz sakın olarak tanımlayan öğrencilerden düşüktür (p<0.05). Sardoğan ve Kaygusuz'un (14) çalışmalarında antisosyal kişilik özelliği olan bireyler duygusal zeka ve alt bileşenlerinden düşük puan almışlardır. İçe dönük öğrencilerin kendi duygularını tanımlamakta, yönetmekte zorluk çekmekleri ile beraber, kendi yeteneklerinin, yeterliliklerinin, kapasitelerinin farkında olmadıklarını da söylenebilir.

Sonuç ve öneriler; Araştırmanın sonuçlarından öğrencilerin duygusal zekalarının orta düzeyde ve geliştirilmesi gerektiği düşünülmektedir. Birinci sınıf öğrencilerine üniversite hayatına uyum dersleri kapsamında sorunlarla baş etmesine yardımcı olunabilir. Bu bağlamda sağlık yüksekokulu öğrencilerinin eğitimlerinin başlangıcından itibaren sosyal ilişkileri geliştirici, onları aktif kılan bir eğitim programı oluşturulmalıdır. Aynı zamanda ders programları içerisinde rehberlik/danışmanlık saatlerine yer verilerek kişisel gelişimlerinin desteklenmesi sağlanmalıdır.

Kaynaklar

1. Kaya H, Kececi A. Bir Hemşirelik Yüksekokulu Öğrencilerinin Duygusal Zeka Düzeyleri. İstanbul Üniversitesi Florence Nightingale Hemşirelik Yüksekokulu Hemşirelik Dergisi 2004; 13(52): 39-47.
2. Acar F. Duygusal Zeka ve Liderlik. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 2002; 12: 53-68.
3. Goleman, D. Duygusal Zeka Neden IQ' dan Daha Önemlidir? Yuksel BS (Çeviren). 30. Baskı, İstanbul: Varlık Yayınları, 2006.
4. Namdar H, Sahebihagh M, Ebrahimi, Rahmani A. Assessing emotional intelligence and its relationship with demographic factors of nursing students. IJNMR Autumn 2008; 13(4): 145-149.
5. Bellack JP. Emotional Intelligence: A Missing Ingredient? Journal of Nursing Education 1999, 38(1): 3-4.
6. Akerjordet K, Severinsson E. Emotional intelligence in mental health nurses talking about practice. Int J Ment Health Nurs 2004; 13: 164-170.
7. Benson G, Ploeg J, Brown B. A cross-sectional study of emotional intelligence in baccalaureate nursing students. Nurse Education Today 2010; 30(1): 49-53.
8. Doğan S, Demiral Ö. Kurumların başarısında duygusal zekanın rolü ve önemi. Yönetim ve Ekonomi 2007; 14(1): 209-230.
9. Mumcuoğlu Ö. Bar-On Duygusal Zeka Testi (Bar-On Emotional Quotient Inventory- Bar-On EQ-i)'nin Türkçe Dilsel Eşdeğerlik, Güvenirlik ve Geçerlik Çalışması. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2002.
10. Girgin G. Üniversite Öğrencilerinde Duygusal Zekanın Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. KKTC Milli Eğitim Dergisi 2009; 3: 1-12.
11. Katyal S, Awasthi E. Gender Differences in Emotional Intelligence Among Adolescents of Chandigarh. Journal Human Ecology 2005; 17(2): 53-155.
12. İşmen E. Duygusal Zeka ve Aile İşlevleri Arasındaki İlişki. Balıkesir Sosyal Bilimler Dergisi 2004; 7(11): 55-75.
13. Harrod NR, Scheer SD. An Exploration of Adolescent Emotional Intelligence in Relation to Demographic Characteristics. Adolescence 2005; 40(159): 503-512.
14. Sardoğan ME, Kaygusuz C. Antisosyal Kişilik Bozukluğu Tanısı Almış ve Almamış Olan Bireylerin Duygusal Zeka Düzeyleri Açısından İncelenmesi. Ege Eğitim Dergisi 2006; 7(1): 85-102.